

Hr Erki Nool
Riigikogu Keskkonnakomisjon
keskkonnakomisjon@riigikogu.ee

01.02.2013

Seisukoht jahiseaduse eelnõu (351 SE) kohta

Jahiseaduse eelnõu vajaks kindlasti veel läbimõtlemit ja laiapõhjalisemat arutelu erinevate huvigruppidega, mistõttu seaduse sellisel kujul vastuvõtmine ei ole põhjendatud.

Meil on hea meel, et jahiseaduse eelnõu ei luba jahipidamist jahikulli kasutades. Toetame Eesti Ornitoloogiaühingu seisukohta (kirjas Keskkonnakomisjonile 23.01.2013 nr LIK-13/2/2) seoses erinevate ettepanekutega jahikullide/pistrike kasutamise legaliseerimiseks Eestis. Oleme nõus, et Eestis on õige säilitada ja arendada jahipidamisviise, mis on siin traditsioonilised, ning loobuda võõraste jahiviiside seadustamise katsetest. See võib seada ohtu kaitse all olevad ja teised linnuliigid ning suurendab ebaproportsionaalset jahidusalase järelevalvega seonduvat halduskoormust.

Keskkonnakomisjonile on esitatud ka ettepanekuid vibujahi seadustamiseks Eestis, kuid me ei pea võimalikuks seda jahipidamisviisi toetada.

Eelnõuga on antud uluksõraliste (põdra, punahirve, metssea ja metskitse) küttemismahu ja -struktuuri otsustamine regionaalse jahindusnõukogu pädevusse. Tegemist on riikliku loodusressursi jagamise õigusega. Seaduses tuleb ette näha ka vastutus loodusressursi säilimise tagamiseks juhul, kui jahindusnõukogu talle antud õigust kuritarvitab, st kinnitab teadvalt küttemismahu, mille täitmine seab ohtu liigi säilimise.

Toetame Eesti Põllumeeste Keskliidu, Eesti Erametsaliidu, Eesti Talupidajate Keskliidu ja Eesti Omanike Keskliidu poolt 22.01.2013 ühiselt esitatud seisukohta küttemissoovituste kohta ning nõustume, et küttemissoovituste koostamisel tuleks aluseks võtta ka põllu- ja metsakahjustuste info ja maaomanike esindaja ettepanekud (lisaks ulukiasurkonna andmetele ja jahipiirkonna kasutaja ettepanekutele). Seda eriti olukorras, kus riiklik seire põllukultuuride kahjustuste kohta sisuliselt puudub ja metsakahjustuste seire usaldusväärsus kohati väga nõrk (kirja punkt 10).

Siinjuures ühineme ka Riigikogu Kantselei Õigus- ja analüüsiosakonna poolt 21.01.2013 eelnõu kohta antud arvamuse punktis 5 toodud märkustega küttemismahu kehtetuks tunnistamise operatiivsema korra kehtestamise kohta.

Nõustume ka viidatud kirja punktis 7 toodud märkustega. Eelnõus on piisavalt selgelt reguleerimata maaomaniku õigus oma maal jahipidamine keelata. Üheselt mõistetavalt peavad olema reguleeritud ka selle õiguse realiseerimise tingimused. Toetame seisukohta, et

maaomanikul peab olema selgelt tagatud põhiseaduse § 32 lõike 2 kohane õigus oma omandit vabalt vallata ja kasutada - sh keelata oma maal jahipidamine.

Seaduse tasandil tuleb reguleerida ka jahikoerte treenimise ja jahikoera katsetuste läbiviimise tingimused ja kord, mida vajadusel täpsustada keskkonnaministri määrusega. Jahikoera treenimise ja katsetamise käigus pannakse sisuliselt toime (mets)looma suhtes lubamatu tegu loomakaitseseaduse § 4 mõistes. Looma suhtes lubamatu tegu on looma hukkumist, vigastamist või talle valu ja välditavaid füüsilisi ja vaimseid kannatusi põhjustav tegu, nagu looma sundimine talle üle jõu käivatele pingutustele, loomavõitluse korraldamine, looma hülgamine või abitusse seisundisse jätmine, loomale kannatusi põhjustav aretustegevus ja muu sarnaste tagajärgedega tegu, mis ei ole tingitud looma ravimisest, muust veterinaarsest menetlusest ega hädaolukorrast, välja arvatud loomakaitseseaduse § 10 lõikes 1 nimetatud juhud ja käesoleva seaduse nõuetele vastavad loomkatsed.

Seadusest erandite sätestamine ei saa olla õiguslikult lubatav eraõigusliku juriidilise isiku otsustuse alusel ega tema suvast lähtuv, eriti kui tegemist on karistusõigusesse puutuva küsimusega. Seadusandlik võim on siiski Riigikogul, mitte eraõiguslikul jahindusorganisatsioonil ning riigivõimu teostamist ei saa sellisel viisil delegeerida.

Leiame, et jahikoerte katsetamist peaks piirama erandlike juhtudega ning sellisel juhul ei tohi katsetamine toimuda otsese kontakti teel elusa loomaga.

Oleme endiselt seisukohal, et alla 18. aastase isiku ehk alaealise kaasamine jahipidamisse on vastuolus looma- ja lastekaitse põhimõtetega (jahitunnistuse andmine vähemalt 16-aastasele isikule). Loomakaitseseaduse § 19 kohaselt on keelatud looma hukkamine alaealise juuresolekul.

Arusaamatu ja põhjendamatu on looduskaitseaduse § 58 täiendamine, millega lubatakse sisuliselt piiramatus mahus kohaliku liigi loomi loodusest eemaldada:

- 1) vigastuse või haiguse ravimiseks või hüljatud noorlooma üleskasvatamiseks;
- 2) teadus-, õppe- või ärieesmärgil loomakogude asutamiseks või täiendamiseks;
- 3) kohaliku asurkonna täiendamiseks;
- 4) **majanduseesmärgil loomafarmide asutamiseks või täiendamiseks.**

Eelnõu seletuskirjas puuduvad selle muudatused põhjendused ning looduskeskkonna mõjude analüüs. Muudatused on vastuolus ka kehtiva looduskaitseaduse regulatsiooniga (kohati vastukäiv topeltregulatsioon) ja loomade ning looduse kaitse põhimõtetega. Küüniline on olukord, kus vigastatud või haige looma võib loodusest eemaldada vaid ametiülesandeid täitev isik. Samas arusaamatul majanduseesmärgil loomafarmide asutamise või täiendamise jaoks võib metslooma loodusest eemaldada igäüks, jättes selle Veterinaar- ja Toiduameti otsustusvabaduseks. Loomade loodusest eemaldamine ja tehiskeskkonda viimine peab olema võimalikult detailselt reguleeritud seaduse tasandil ning kooskõlas looduse ja loomade kaitse põhimõtetega.

Eelnõu seletuskirjast ei selgu, kas eelnõu väljatootamisel on arvesse võetud Euroopa Nõukogu 19.09.1979. a konventsiooni Euroopa eluslooduse ning selle looduslike elupaikade/kasvukohtade kaitse kohta (*Convention on the Conservation of European Wildlife and Natural Habitats*), mis kehtib Eesti jaoks juba alates 01.12.1992. Konventsioonis on reguleeritud nii loomade loodusest eemaldamise kui ka jahikoerte katsetamise jm olulised jahinduse küsimused, kuid mis eelnõu tekstis ei kajastu.

Ühineme ka Jahimeeste Mõttekoja 17.01.2013 pöördumises välja toodud märkuste ning ettepanekutega eelnõu kohta.

Taunime, et eelnõus on võetud lähtealuseks, et metsas vabalt elavad loomad on peremehetu vara. See võib nii olla eraõigusliku omandiküsimuse lahendamisel peale looma hukkamist jahi käigus. Riigi tasandil ning avalikust huvist lähtuvalt on metsloomade näol siiski tegemist kõigile ja igapäevase ühiselt kuuluva loodusressursiga, mille säästliku kasutamise ja säilimise tagamine on riigi kohustus. Sellest põhimõttest lähtuvalt peaks olema üles ehitatud ka jahiseadus tervikuna.

Usume, et ka Riigikogus on tähtsaim õigusloome hea kvaliteet, mitte õigusaktide kiire menetlemine ja vastuvõtmine ning loodame seega, et eelnõu kohta esitatud olulisena märgitud küsimused arutatakse erinevate huvigruppidega läbi ning parandatakse enne eelnõu seadusena vastuvõtmist.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Evelyn Valtin
Eesti Loomakaitse Seltsi juhatuse liige